

Recensent: Marja Schouten

Hanneke Groenteman: 'Het volle Leven' Uitgeverij de Bezige Bij, Amsterdam 2011. ISBN 9789023464341 (Eetproblemen/1) Zie ook www.debezigebij.nl

Soort boek/stijl/aandoening: *Het Volle Leven* is een bundeling van drie eerder verschenen boeken: *Doorzakken bij Jamin* (2003), *Dikke Dame* (2006) en *Bestemming bereikt?* (2009). Thema: Obesitas. Leven, lijf, eten en diëten. Het eerste boek van Hanneke Groenteman, *Doorzakken bij Jamin* (2003), gaat over haar eetproblemen, dik zijn en de aantrekkingskracht van eten in haar leven. Het thema van eten en lichaam werd verder uitgewerkt in *De Dikke Dame* (2006) over het leven van Henk van Beurden, die als 'dikke dame' optrad op de kermis. In 2009 verscheen: '*Bestemming bereikt*,' geschreven na een maagverkleining. Humoristisch en vlot geschreven. Geïllustreerd met tekeningen van Peter van Straaten.

Over de schrijfster: Hanneke Groenteman (1939) werkte van 1962 tot 1973 bij Het Parool. Bij VARA-radio presenteerde ze onder meer *Hoor Haar* en *Ophef en Vertier*, bij de VPRO- televisie het kunstprogramma *De Plantage* en bij de NPS *Boeken op Zondag*.

Korte beschrijving: Met humor en zelfkennis schetst de schrijfster een onthutsend beeld over het leed dat obesitas heet. Telkens met frisse moed een nieuw dieet uitproberen, de schaamte voor elke mislukking en het onvermijdelijke jojo effect. Waarom niet gewoon minder eten, vraagt Groenteman zich af. Is het een karakterzwakte, zit obesitas in de genen, of is er meer aan de hand? Ze gaat op zoek naar de diepere achtergrond van de schaamte die haar in het leven, ondanks haar succes en populariteit heeft geplaagd. Ze blikt terug op haar onderduiktijd in een druk, liefdevol gezin en de hereniging met haar ouders na de oorlog, haar eenzaamheid.

Groenteman valt na haar maagverkleining 40 kilo af, ze maakt samen met Marcel Musters en Beppie Costa een theatervoorstelling waarin Groenteman optreedt als Audrey Kaasboer (naar haar vroegere idool Audrey Hepburn). Ze komt op in een 'dikmaakpak', aan het einde van de voorstelling legt ze dit af. 'Eindelijk slank.'

Wat viel op: Vorm, stijl en inhoud zijn uitstekend. Beschrijvingen van wonderdiëten worden afgewisseld met brieven, jeugdherinneringen, anekdotes en 'dialogen' met de TomTom. Deze bundel overstijgt het thema dik zijn. Het gaat om verwerking van verdriet, eenzaamheid, angst en schaamte. Groenteman weet je diep te raken, ook als je zelf niet worstelt met overgewicht. De tekeningen van Peter van Straaten zijn – zoals gewoonlijk – onnavolgbaar!

Citaten: Pag. 12: 'Hij deed het gewoon. Liep op me toe, tilde mijn T-shirt op, zei 'Bassie dikke buik' en gaf er een kus op. Toen ontblootte hij zijn eigen gladde buikje en zei: 'Kobus ook blote buik!' Het was lang geleden dat iemand mijn blote buik had gezien om andere dan medische redenen. Kobus was twee en vond Bassies buik (de buik van oma) gewoon lief. En dik. En verder niks...Ik schaamde me... Tot ik de onschuld zag waarmee Kobus het deed.'

Pag. 300: 'Ik hoorde Judith Herzberg in een televisiedocumentaire zeggen dat ze de tijd na de oorlog...als onaangename heeft ervaren dan die vreemdheid van de pleeggezinnen... Ze sloeg een barst in het gewapende beton in mijn binnenste...Ik

heb dat toen allemaal niet met mijn ouders besproken. In plaats daarvan heb ik die vraatzuchtige schurk bij me laten intrekken.'

Pag. 253-257: (Na haar maagverkleining krijgt Groenteman een brief van een ex geliefde.): 'Lieve Hanneke. Ik zag je op de televisie en waarachtig: het is je gelukt, je bent slank! Gefeliciteerd, je zag er goed uit. Ben je nu gelukkig? Dit was toch wat je zo graag wou?....Ik vond het heerlijk met je in bed te liggen, ik hield van je met alles erop en eraan, vooral van je lijf. Alleen alles moest in het donker. Je schaamde je voor je naaktheid...Onze liefde is gedooft door jouw zelfhaat...'

Groenteman schrijft terug:

'Lieve X.,

'...Waarom kon ik niet van mijn dikke lijf, van mezelf houden? En wat had het vet me te bieden? Het vet dempte de pijn, het voelde zacht, en warm...Waarom fantaseerde ik dat lieve zachte lijf tot een wanstaltig monster? ...En zo wentelde ik me altijd in lichte, comfortabele verongelijkheid. Een oude, lelijke, maar o zo vertrouwde jas. Het zieligste dier van het bos, mokkend in een hoekje. Aandacht zuigend, maar wel de verkeerde aandacht. Opvallend door onopvallendheid. Let niet op mij, ik ben er niet...maar intussen! ... Nu heb ik maat 40, en ben ik nog steeds niet de Ster van het Bal. Ik zit langs de kant slank te wezen en even angstig en verlegen als voorheen. Uit angst ben ik nog steeds te bijdehand, te scherp van tong, te blijf-uit-mijn-buurt! Daarmee hou ik mannen op dezelfde afstand als vroeger. En dus word ik nog steeds niet ten dans gevraagd... Hoe voelt dat? Het voelt onwennig en onveilig. Onbeschermd. Breekbaar. Naakt. Tel uit je winst, meisje. Als je nu valt, val je hard.'

Recensie: *De Volkskrant*: 'Eerlijkheid is de kracht van Hanneke Groenteman. Het mes gaat diep in de eigen persoonlijkheid; de toon is luchtig, de conclusies niet.'